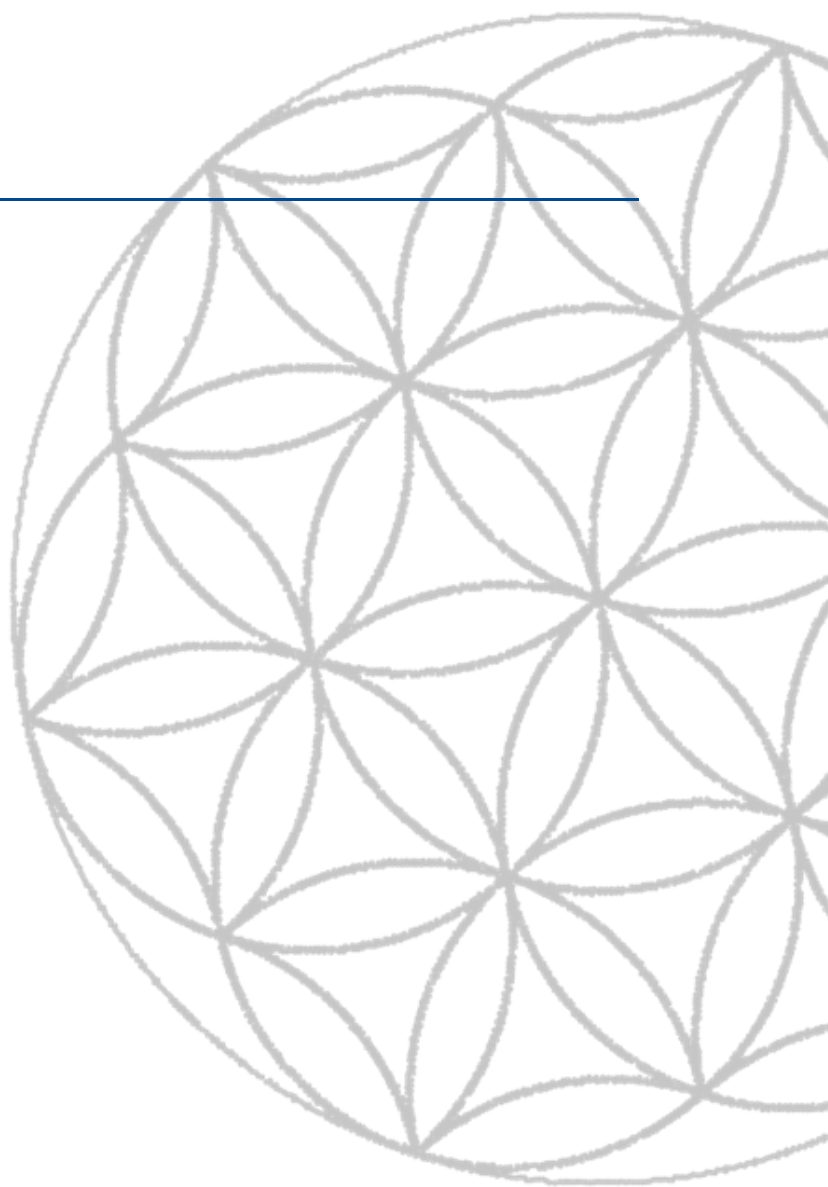

Послуги у сфері охорони здоров'я для громадян України

4 квітень 2022 р.

Особи, які користуються медичними послугами в Польщі, підлягають особливому правовому захисту. Всі пацієнти, незалежно від їх національності, мають однакові права. Нижче ми розповімо про ключові права пацієнтів та правові рішення, що стосуються громадян України.

Гарантовані послуги

Закон від 12 березня 2022 року про допомогу громадянам України у зв'язку зі збройним конфліктом на території цієї держави (далі «Спеціальний закон») набув чинності заднім числом і діє з 24 лютого 2022 року. Законодавець прийняв спеціальні законодавчі рішення, які дозволяють державі фінансово врегулювати медичні послуги, що надаються громадянам України, які приїжджають до Польщі у зв'язку з військовою агресією з боку Росії.

Ці рішення стосуються громадян України, які мають довідку, видану Прикордонною службою Польщі або штамп Прикордонної служби Польщі у проїзному документі, що підтверджують легальне перебування на території Польщі після перетину кордону, починаючи з 24 лютого 2022 р. у зв'язку зі збройним конфліктом на території України.

Нові положення поширюються на медичні установи, які мають підписаний контракт з Національним фондом охорони здоров'я (NFZ). Зміни в законодавстві набули чинності заднім числом з 24 лютого 2022 року.

Правила надання медичної допомоги громадянам України та їх фінансове врегулювання ідентичні правилам для польських пацієнтів. Громадяни України мають право на отримання медичної допомоги в Польщі.

За надання таких послуг платитиме Національний фонд охорони здоров'я за рахунок коштів з державного бюджету. Підставою для розрахунків стануть ставки, прописані в договорах з Національним фондом охорони здоров'я (NFZ).

Право на отримання медичних послуг в Польщі, таких як і у випадку застрахованих осіб, мають:

- a. громадяни України, які безпосередньо перетнули польсько-український кордон,
- b. чоловіки/дружини громадян України, які не мають українського громадянства, які безпосередньо перетнули польсько-український кордон,
- c. громадяни України з Картою поляка (їм не потрібно було безпосередньо перетинати польсько-український кордон),
- d. найближчі родичі громадянина України, який має карту поляка,

- які **в'їхали до Польщі, починаючи з 24 лютого 2022 року.**

Право на медичну допомогу також поширюється на дитину, народжену в Польщі, якщо його мати є особою, зазначеною в пункті a або b.

Права на медичні послуги за спеціальним законом **не мають** особи, які до 24 лютого 2022 року легально проживали в Польщі на підставі посвідки на проживання або мали статус біженця, або які подали заяву на отримання такого статусу.

Особи, які отримали **право на медичні послуги на підставі спеціального закону, мають право на медичні послуги в Польщі на тих самих умовах і в тому ж обсязі, що й застраховані в Польщі, за винятком:** санаторно-курортного лікування, санаторно-курортної реабілітації, права на лікування за кордоном, відшкодування коштів на лікування за кордоном згідно з «транскордонною» директивою.

Громадянин України, який виїжджає з Польщі більше ніж на місяць, втрачає право на медичну допомогу за спеціальним законом.

Тимчасовий захист та медичні послуги

З 4 березня 2022 року в Польщі діє Виконавче рішення Ради ЄС 2022/382, яке констатує наявність масового напливу переміщених осіб з України у розумінні ст. 5 Директиви 2001/55/ЄС, і вводить тимчасовий захист для окремих осіб.

Рішення охоплює:

- громадян України, які проживали в Україні до 24 лютого 2022 року, та членів їх сімей,
- громадян третіх країн та осіб без громадянства, які користувалися міжнародним захистом в Україні до 24 лютого 2022 року (біженці), та членів їх сімей,
- громадян третіх країн та осіб без громадянства, які перебували в Україні до 24 лютого 2022 року на підставі посвідки на постійне проживання та не можуть безпечно повернутися до своєї країни.

ВАЖЛИВО!

«Члени сім'ї», у розумінні рішення Ради ЄС, це:

- дружина,
- партнер, визнаний законом,
- неповнолітні та неодружені діти,
- діти чоловіка/дружини,
- інші близькі родичі, якщо вони проживали разом однією сім'єю і перебували на утриманні особи, на яку поширюється тимчасовий захист.

Вищезгадані особи мають право на тимчасовий захист відповідно до ст. 110 і 112 Закону про надання захисту іноземцям на території Республіки Польща, до якого внесено зміни шляхом прийняття спеціального закону.

Особі, яка користується тимчасовим захистом, якій видано посвідчення, про яке йдеться у ст. 110 абз. 5, **Керівник Управління у справах іноземців забезпечує, за її бажанням, медичну допомогу.**

Особі, яка користується тимчасовим захистом Керівник Управління у справах іноземців видає, на її прохання, довідку про користування з тимчасового захисту.

Медична допомога надається в медичних закладах, які уклали договір з Керівником Управління у справах іноземців.

Витрати на цю допомогу покриває Керівник Управління у справах іноземців з державного бюджету.

Крім того, ці особи мають право на послуги що стосуються профілактики та лікування інфекційних захворювань – у тому числі на вакцинацію проти COVID-19, тести на коронавірус (антиген і PCR), лікування від COVID-19. Вони фінансуються з державного бюджету через Національний фонд охорони здоров'я.

Доступ до POZ

Національний фонд здоров'я звертає увагу на те, що громадяни України, які опинилися в Польщі після початку збройного конфлікту, мігрують всередині нашої країни або виїжджають за кордон.

Тому переважна більшість з них не мають постійного місця проживання у Польщі, що є однією з кількох умов, необхідних для подання декларації про вибір лікаря первинної ланки медичної допомоги (лікаря POZ) .

Однак, як пояснюють у Національному фонді охорони здоров'я, у повідомленні платника, особа, яка за спеціальним законом має право на отримання медичної допомоги, розглядається в POZ як пацієнт, з-поза списку активної медичної допомоги. Однак це не означає, що лікар POZ може, наприклад, відмовити цій особі в допомозі. Національний фонд охорони здоров'я відповідно до положень законодавства фінансово компенсує ці візити, а спосіб розрахунків жодним чином не повинен впливати на доступність медичної допомоги на рівні первинної ланки медичної допомоги (POZ).

Медична допомога неповнолітньому хворому

Неповнолітній пацієнт, який перебуває в Польщі без законного опікуна (законного представника), може користуватися медичними послугами в присутності фактичного опікуна (особи, яка за ним доглядає, без будь-яких законодавчих зобов'язань). Однак фактичний опікун може дати згоду лише на огляд неповнолітнього. У разі хірургічного лікування (процедура або операція) потрібна буде згода суду з питань опіки та піклування, крім випадків загрози життю такого пацієнта.

Ліки

Особи, які мають право на безкоштовний доступ до гарантованих послуг, мають право користуватися державними медичними послугами в Польщі, включно з, так званими, «рефундованими» ліками, тобто частково платними ліками, частину вартості яких бере на себе держава. Вони також мають право на медичні продукти за медичними програмами Міністерства охорони здоров'я.

Рецепт, який видається особі, яка має право за спеціальним законом, повинен **містити IN-код**.

Якщо особа, уповноважена спеціальним законом, не має номера PESEL, а електронний рецепт виписується уповноваженою особою в Польщі, до рецепта має бути додана **інформаційна роздруковка з ключем доступу, додатково представленим у вигляді штрих-коду**, що дозволить особі, яка реалізує рецепт, зчитати рецепт з електронної платформи SIM (P1).

Особи, які не мають статусу біженця або, які не мають права на безкоштовні медичні послуги, сплачуватимуть повну вартість ліків, що відпускаються за рецептом.

Особи зі статусом біженця мають право користуватися в Польщі державними медичними послугами, включаючи «рефундовані» ліки. На рецепті повинен бути символ «BW». Такі особи повинні пред'явити документ, що підтверджує статус біженця.

У ситуації, що загрожує життю або здоров'ю, рецепт можна отримати безпосередньо в аптеці. Це, так званий, фармацевтичний рецепт, який видає дипломований фармацевт, який має на це право. За ліки за таким рецептом потрібно заплатити повну ціну.

В польській аптеці можна також придбати ліки за рецептом, виданим в Україні, з повною оплатою, якщо рецепт містить такі дані:

- ім'я або прізвище пацієнта
- адреса пацієнта
- широко використовувана (міжнародна) назва або торгова назва лікарського препарату

-
- лікарська форма
 - доза препарату
 - кількість препарату
 - дата видачі рецепта
 - дані особи, яка видала рецепт на печатці або штампі і підпис особи, що видала рецепт.

Перевірка права на отримання послуг

Відповідно до ст. 4 спеціального закону кожен громадянин України, який легально перебуває в Польщі, може отримати номер PESEL. **Уже присвоєний номер PESEL має стати основою для підтвердження права на безкоштовні медичні послуги.** Отже, схоже, що на етапі верифікації та реєстрації українського пацієнта одним із перших має бути питання, чи є у нього номер PESEL.

Перевірка також може відбуватися на підставі **електронного документа або роздруківки підтвердження створення надійного профілю уповноваженої особи**, причому в обох випадках на більш ранньому етапі вимагається наявність у пацієнта номера PESEL.

Важливим елементом, що підтверджує особу українського пацієнта, є також **документ, що засвідчує особу**, наприклад, паспорт. Документ зі штампом Прикордонної служби, що підтверджує факт перетину кордону, також може виявитися конче необхідним при перевірці прав українського пацієнта, який ще не має номера PESEL. Як зазначено у вступі, ці рішення стосуються громадян України, які мають у проїзному документі посвідчення, видане Прикордонною службою Польщі, або штамп Прикордонної служби Польщі у проїзному документі, що підтверджує їхнє законне перебування на території Республіки Польща після перетину кордону з 24 лютого 2022 р. у зв'язку зі збройним конфліктом на території України.

Звітність щодо надання послуг

На сьогоднішній день питання звітності медичних послуг, наданих громадянам України, викликає багато сумнівів у надавачів таких послуг, оскільки **чітких законодавчих норм щодо цього немає**. Сам Національний фонд здоров'я визнає, що поки не має інформації про спеціальний код щодо послуг для українських пацієнтів, а для розробки ефективної законодавчої бази потрібно, насамперед, внести зміни до Розпорядження Міністра охорони здоров'я від 26 червня 2019 року щодо обсягу необхідної інформації, яка обробляється надавачами послуг, детального порядку реєстрації цієї інформації та надання її суб'єктам, зобов'язаним фінансувати послуги з державних коштів. На дату публікації цього рапорту ще не було проекту такої новелізації.

Тому надавачі послуг можуть **покладатися лише на доступну інформацію від платника**. Відповідно до її змісту, у сфері амбулаторних та стаціонарних послуг та охорони здоров'я **звітність має здійснюватися через звітні повідомлення Національного фонду охорони здоров'я як і у випадку польських пацієнтів**. У випадку амбулаторних та стаціонарних послуг це мають бути повідомлення SWIAD. Важливо, що **в рамках POZ українські пацієнти мають право на медичну допомогу сімейних лікарів на принципах, що застосовуються у випадку особи з-поза активного списку** даного медичного надавача послуг. Звітування про послуги, надані громадянам України, має здійснюватися не раніше, ніж разом із розрахунком послуг за березень 2022 року.

Covid-19

З п'ятниці, 25 лютого 2022 року, набрала чинності поправка до постанови Про встановлення певних обмежень, наказів і заборон у зв'язку з виникненням епідемічного стану. Згідно з поправками, особи, які перетинають польсько-український кордон у зв'язку зі збройним конфліктом, не повинні проходити карантин або показувати негативний результат тесту на Covid. Крім того, вони можуть зробити щеплення проти Covid-19 і безкоштовно пройти тестування.

Małgorzata Sokołowska
radca prawny

praktyka ochrony zdrowia

malgorzata.sokolowska@wardynski.com.pl

Natalia Fałęcka-Tyszka
radca prawny

praktyka ochrony zdrowia

natalia.falecka-tyszka@wardynski.com.pl

WARDYŃSKI I WSPÓLNICY

AL. UJAZDOWSKIE 10

00-478 WARSZAWA

TEL.: +48 22 437 82 00, 22 537 82 00

FAKC: 22 437 82 01, 22 537 82 01.

E-MAIL: WARSAW@WARDYNSKI.COM.PL

WWW.WARDYNSKI.COM.PL

КРАКІВ

UL. LUDWINOWSKA 7/5

30-331 KRAKÓW

TEL.: + 48 12 290 86 20

FAKC: + 48 12 290 86 21

KRAKOW@WARDYNSKI.COM.PL

ПОЗНАНЬ

UL. MARCELIŃSKA 90

60-324 POZNAŃ

TEL.: + 48 61 651 87 00

FAKC: + 48 61 651 87 01

POZNAN@WARDYNSKI.COM.PL

ВРОЦЛАВ

UL. GWIAŹDZISTA 66

53-413 WROCŁAW

TEL.: + 48 71 348 86 00

FAKC: + 48 71 348 86 01

WROCLAW@WARDYNSKI.COM.PL